

Is-sigriet professjonali fl-era digitali

Meta l-komunikazzjoni bejn il-professionist u l-klijent tiegħu ssir permezz ta' kanal teknikament inadegwat, is-sigriet ma jinkisirx dakinhar tal-ħruġ tal-informazzjoni. Kien inkiser hafna qabel, fil-mument tal-għażla tal-għodda.

Biex niftehm: Avukat jibgħat il-kuntratt ta' klijent permezz ta' WhatsApp. Tabib jikkummenta dwar dijanjosi permezz ta' Telegram. Hadd ma jara xejn stramb. Izda s-sigriet professjonali ma jinkisirx dakinhar li toħroġ xi haġa — inkiser meta ntgħazel il-kanal.

Problema li kwazi hadd ma jara

Avukat jirċievi fuq it-telefown tiegħu dokument kunfidenzjali minn klijent. Tabib jiddiskuti ma' kollega dijanjosi delikata. Psikologu jikkoordina ma' psikjatra t-trattament ta' pazjent. Konsulent tat-taxxa jibgħat id-dejta ta' dikjarazzjoni li qed tistenna revizjoni. Kulhadd jagħmel dan permezz tal-messaġġi instantanji. U kwazi hadd ma jieqaf biex jaħseb fejn daww il-messaġġi verament jispiċċaw.

Ir-risposta f'ħafna każijiet hija l-istess: fuq server li l-professionist ma jikkontrollax, f'pajjiż li l-leġislazzjoni tiegħu mhux neċessarjament jafha, amministrat minn kumpanija li l-mudell tan-negozju tagħha huwa – f'termini ekonomiċi diretti – li takkumula dejta. Il-messaġġ jista' jkun kriptat fit-trażmissjoni. Izda malli jasal fuq is-server, huwa kopja maħżuna fl-infrastruttura ta' parti terza, sugġetta għad-deċiżjonijiet operattivi, legali u kummerċjali ta' dik il-parti terza. Mhux tal-professionist.

Dak li tghid il-leġislazzjoni

Ir-Regolament Ġenerali Ewropew dwar il-Protezzjoni tad-Dejta huwa ċar fl-Artikolu 32 tiegħu: kull min jipproċessa dejta personali għandu jimplementa miżuri tekniċi u organizzattivi "adegwati" biex jiggarantixxi livell ta' sigurtà skont ir-riskju. L-adegwatezza tal-miżuri ma titkejjilx b'dak li "l-app tghid li qed tagħmel", izda bir-riskju reali. Jekk id-dejta tal-klijent tispiċċa fuq server li l-ġurisdizzjoni tiegħu ma tiggerantixxi livell ta' protezzjoni ekwivalenti għal dak taż-Żona Ekonomika Ewropea, il-kontrollur tad-dejta – jiġifieri l-professionist – qed jieħu riskju li probabbilment mhux konxju minnu bis-siħ.

U mhux biss il-GDPR. Is-sigriet professjonali, li huwa regolat speċifikament għal avukati, tobba, psikologi, awdituri, ġurnalisti u oħrajn, jeħtieġ li l-komunikazzjoni mal-klijent tkun kunfidenzjali. Mhux "kemm jista' jkun kunfidenzjali". Kunfidenzjali mingħajr kundizzjonijiet. Jekk il-kanal tekniku użat ma jistax jiggarantixxi dan, il-professionist qed jieħu riskju li d-deontologija tal-professjoni tiegħu ma tippermettix.

Il-paradoss huwa li r-riskju huwa invizibbli. Hadd ma jawdita l-messaġġi tal-uffiċċju. Hadd ma jitlob il-kuntratt tal-ipproċessar tad-dejta mill-fornitur taċ-chat. Ir-riskju joħroġ biss meta jkun tard wisq: ħruġ ta' informazzjoni, ksir ippubblikat, ordni tal-qorti eżegwita f'kontinent ieħor mingħajr notifika lill-utent.

X'għandu bżonn teknika professjonist

Dak li persuna b'obbligu ta' sigriet għandha bżonn huwa fil-fatt sorprendentement sempliċi mil-lat tar-rekwiżiti:

- Kanal fejn il-messaġġi jmorru direttament mill-apparat tal-mittent għall-apparat tar-riċevitur, mingħajr ma jgħaddu minn server intermedju li jaħżen il-kopji.
- Infrastruttura li l-ġurisdizzjoni u l-politiki tagħha huma allinjati mal-GDPR b'disinn (by design), u mhux permezz ta' dikjarazzjoni.
- Mod kif jidentifika ruħu mal-interlokutor mingħajr il-htieġa li jagħti kuntatti professjonali (ismijiet tal-klijenti, numri tat-telefown, ktieb tal-kuntatti) lil partijiet terzi.
- Sistema verifikabbli – mhux ibbażata fuq il-kelma tal-fornitur – biex tikkonferma li l-messaġġ wasal għand il-persuna t-tajba.

Din mhix lista impenjattiva. Fil-fatt hija dak li kien jitqies bħala ovvju fil-komunikazzjoni professjonali pre-digitali. Ittra rreġistrata kienet tissodisfa dawn il-kriterji kollha. Sejha bit-telefown minn centralin tal-uffiċċju għal dik tal-klijent ukoll. Il-ħaġa stramba mhix li dawn il-garanziji qed jintalbu llum: il-ħaġa stramba hija li ntilfu fit-tranzizzjoni għall-kanal diġitali, mingħajr ma ħadd innota.

Id-differenza bejn li tikkripta u li ma taħzinx

Hemm metafora utli. Li tikkripta messaġġ u taħznu fuq server huwa ekwivalenti għal li tpoġġi dokument f'safe u tħalli s-safe f'dar ta' stranġier. Is-safe huwa tajjeb. Id-dokument fil-prinċipju ma jstax jinqara. Izda d-dokument *għadu fid-dar ta' haddieħor*. U dak il-haddieħor jista' jirċievi ordni tal-qorti, jista' jsofri attakk ċibernetiku, jista' jibdel it-termini tas-servizz tiegħu, jista' jinxtara minn kumpanija oħra b'etika differenti jew jista' jisparixxi għada.

L-alternattiva strutturali – mhux proċedurali, mhux ibbażata fuq fiduċja – hija li d-dokument qatt ma johroġ mill-uffiċċju. Li jivvjaġġa direttament mill-mejda tal-professionist għall-mejda tal-klijent mingħajr ebda intermedjarju. Dan huwa dak li tagħmel teknikament il-komunikazzjoni point-to-point bejn apparati: telimina l-intermedjarju. Mhux għax l-intermedjarju huwa ħażin. Huwa biss li fil-każ tas-sigriet professjonali, l-intermedjarju huwa *mhux meħtieġ*. U dak li mhuwix meħtieġ għandu jiġi eliminat bħala prinċipju f'kull sistema li trid tkun sigura.

Il-kwistjoni tar-responsabbiltà

Fl-aħħar mill-aħħar, il-mistoqsija li kull professionist b'obbligu ta' sigriet għandu jkun jista' jwieġeb b'iva soda hija din li ġejja:

Jekk għada tohroġ konversazzjoni ma' wiehed mill-klijenti tiegħi u qorti jew korp professjonali jistaqsuni kif nimmaniġġja l-kunfidenzjalità, nista' niprova teknikament li l-kanal li użajt ma jaħżen l-ebda kopja f'infrastrutturi ta' partijiet terzi? Nista' niprova li d-dejta qatt ma ħarġet mill-apparat taż-żewġ persuni li pparteċipaw fil-konversazzjoni? Nista' niprova, mingħajr ma niddependi fuq il-kelma ta' kumpanija minn kontinent ieħor, li l-kunfidenzjalità kienet garantita mill-arkitettura u mhux minn wegħda?

Jekk ir-risposta hija le, il-problema mhijiex l-ghodda konkreta. Il-problema hija li għet iddelegata responsabbiltà lil għodda li l-ghodda ma kinitx iddisinjata biex tappoġġja. Huwa bħal li tpoġġi fajls kunfidenzjali f'envelop trasparenti u tafda li l-pustier mhux se jħares ġewwa.

L-ghodda li professionist jagħżel biex jikkomunika mal-klijenti tiegħu tgħid hafna dwar kif hu japprezza l-fiduċja tagħhom. Hemm għodod iddisinjati biex dik il-fiduċja ma tiddependix fuq wegħdiet, izda fuq l-arkitettura. U hemm għodod li mhumix hekk. Li tkun taf id-differenza hija parti mix-xogħol.

Nota editorjali: meta dawn il-Cuadernos isemmu kumpaniji jew prodotti, mhux biex jakkużaw. Dawk li jibnuhom jagħmlu xogħol li miljuni ta' nies jużaw u japprezzaw. Dak li qed nindikaw huwa strutturali — il-

mudell, mhux il-marka. Il-marki jidhru bhala eżempju għax huma dawk li l-qarrej jagħraf.

Qafas normattiv ikkwotat

- Regolament (UE) 2016/679 (GDPR), b'mod partikolari l-Artikoli 5, 25 (protezzjoni tad-dejta mid-disinn) u 32 (sigurtà tal-ipproċessar).
- Leġiżlazzjoni Maltija dwar is-sigriet professjonali (eż. Kodiċi ta' Etika għall-Avukati, Kodiċi ta' Etika għat-Tobba).
- Att dwar il-Protezzjoni tad-Dejta (Kapitolu 586 tal-Liġijiet ta' Malta).
- Kodiċijiet deontoloġiċi ta' assoċjazzjonijiet professjonali rigward il-kunfidenzjalità u s-sigriet professjonali.

[← PreċedentiLi tikkripta ma jfissirx li tkun privat: x'jgħidu l-metadata dwarekLi jmiss → Il-GDPR u l-messaġġi professjonali: għaliex il-biċċa l-kbira jiksru r-regoli mingħajr ma jafu](#)

Letturi riċenti

- [Analizi · 18 ta' Mejju 2026 Privatezza reali vs apparenti: il-mistoqsijiet li jaqbel li tistaqsi lilek innifsek](#)
- [Analizi · 18 ta' Mejju 2026 Self-hosting bhala prattika professjonali](#)
- [Kuncett · 18 ta' Mejju 2026 L-24 kelma: x'inhi identità kriptografika](#)

Ħu dan l-artiklu miegħek kull fejn għandek bżonnu.

[↓ Markdown](#) [↓ Test sempliċi](#) [↓ PDF](#)

Il-fajl se jitnizzel fuq it-tagħmir tiegħek. Minn hemm tista' ssalvah, timportah f'Solo2 jew taqsmu kull fejn tixtieq. Cuadernos ma jiddeċidix id-destinazzjoni għalik.

Sigill tax-xama' · SHA-256 e1cc6a1230ad601a432d22242ba9c3bef3f1100aa18aff67b67d3b9b96ae74ec

Cuadernos Lacre · Pubblikazzjoni ta' [Menzuri Gestión S.L.](#) · miktuba minn R.Eugenio · editjata mit-tim ta' [Solo2](#).

Dan is-sit ma jużax cookies u ma jgħabbix riżorsi minn partijiet terzi. Juża kontatur anonimu taż-żjarat ospitat (Umami, fuq is-server Ewropew tagħna) u l-minimu JavaScript meħtieġ għaż-żewġ kontrolli tal-header: tema ċara jew skura, u selettur tal-lingwa. L-ebda trackers, l-ebda profiling, l-ebda qsim ta' data. Jekk trid issegwina: [RSS](#).